

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV I
PROBACIJU
Centar za izobrazbu

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA IZOBRAZBU
ZA 2017. GODINU

Zagreb, siječanj 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD

- 1.1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav do 4. listopada 2017.....1
- 1.2. Organizacijska i kadrovska struktura Centra za izobrazbu do 4. listopada 2017..2
- 1.3. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probacije.....3
- 1.4. Organizacijska i kadrovska struktura Centra za izobrazbu.....4

2. PRAVNI OKVIR RADA I RAZVOJA CENTRA ZA IZOBRAZBU.....6

3. ULOGA CENTRA ZA IZOBRAZBU.....7

4. IZOBRAZBA SLUŽBENIKA.....8

5. AKTIVNOSTI CENTRA ZA IZOBRAZBU TIJEKOM 2017.

- 5.1. Unapređenje postojećih programa edukacije službenika.....11
- 5.2. Podrška službenicima koji provode posebne programe i edukativno razvojne programe tretmana zatvorenika.....11
- 5.3. Implementacija programa razvijenih kroz twinning komponentu IPA 2012 Projekta.....12
- 5.4. Osiguravanje materijalnih uvjeta rada CZI.....15
- 5.5. Razvoj novih programa osposobljavanja i usavršavanja.....16

6. SURADNJA S DRUGIM INSTITUCIJAMA

- 6.1. Suradnja CZI s Uredom pučke pravobraniteljice.....17
- 6.2. Suradnja CZI sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH).....17
- 6.3. Suradnja CZI s Institutom Ivo Pilar.....18
- 6.4. Suradnja CZI s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku.....18

7. MEĐUNARODNA SURADNJA.....18

8. PROJEKTI

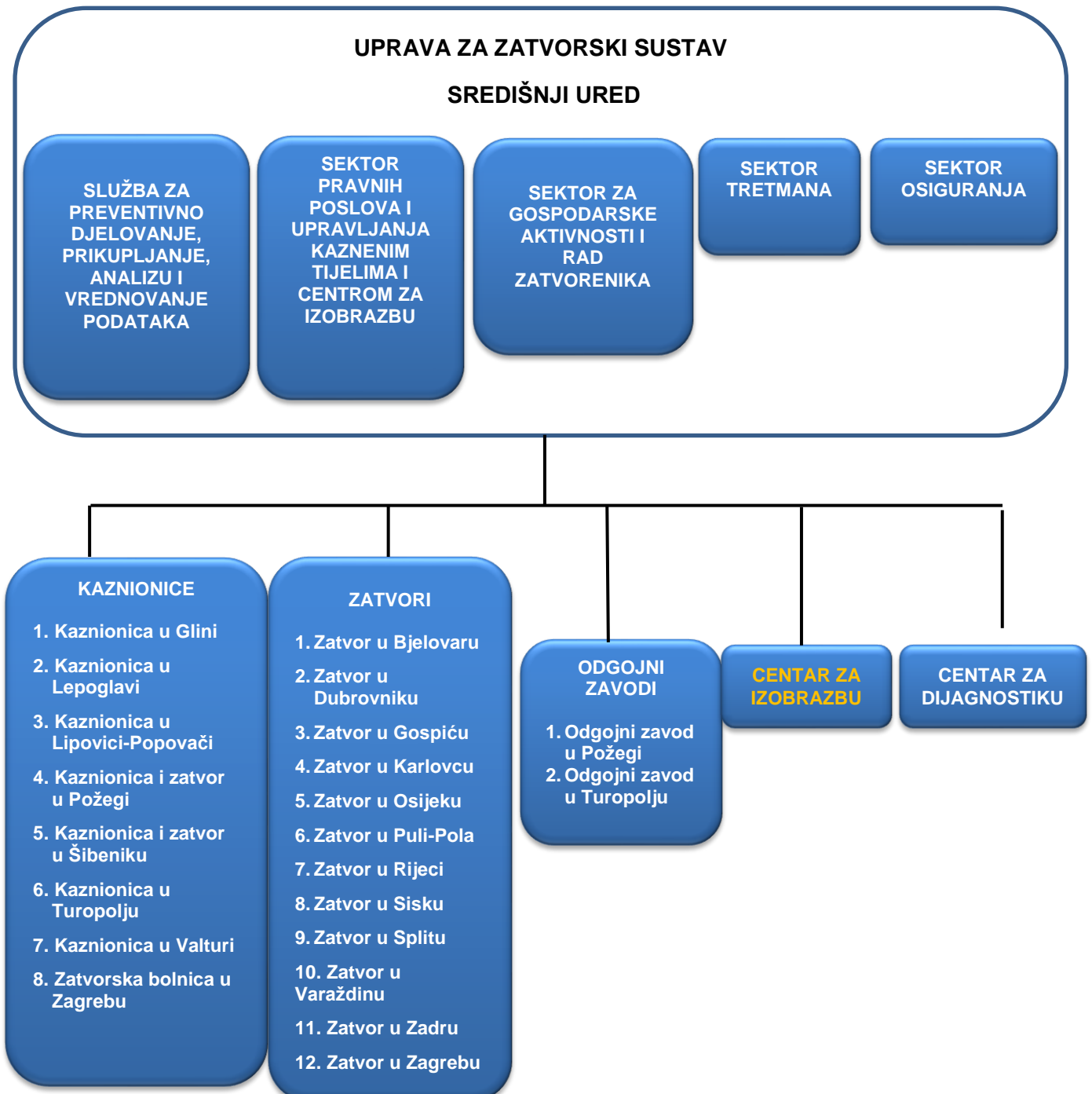
- 8.1. IPA 2012 Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske.....19
- 8.2. Projekt Podrška daljnjem razvoju i jačanju Probacijske službe u Republici Hrvatskoj, Transition Facility.....20

1. UVOD

1.1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav do 4. listopada 2017.

Do listopada 2017. godine na snazi je bila Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (Narodne novine, br. 71/14 i 76/15) prema kojoj je struktura Uprave za zatvorski sustav bila organizirana na sljedeći način:

Slika 1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav

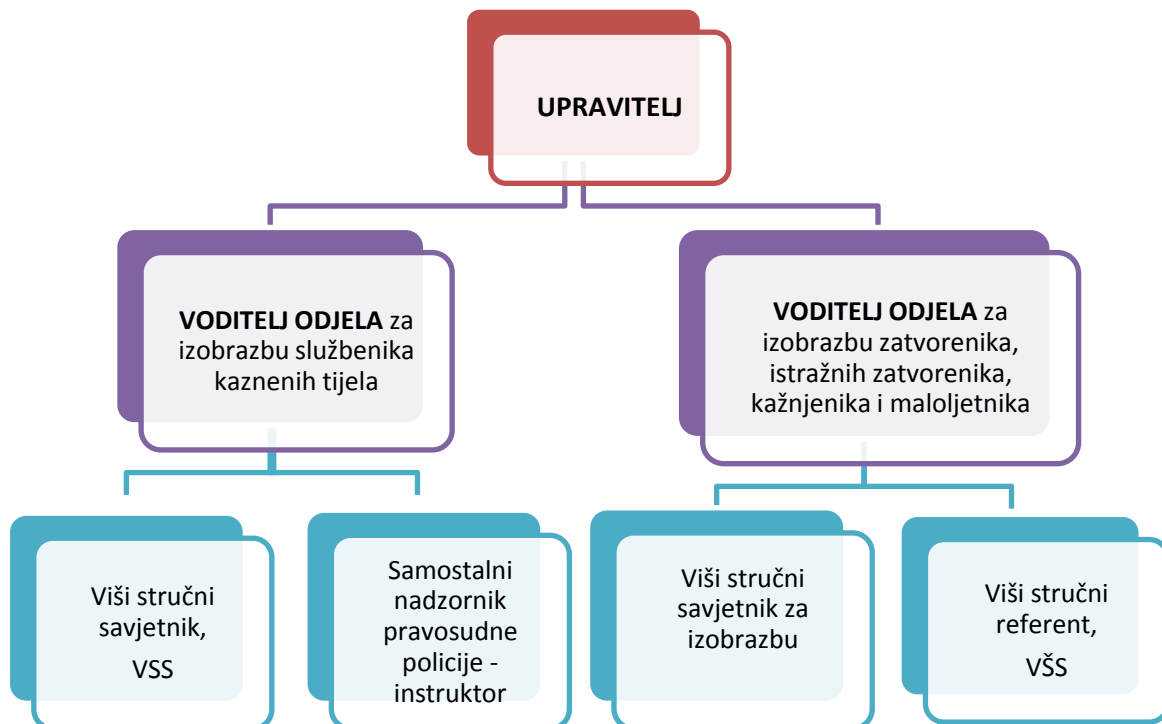
1.2. Organizacijska i kadrovska struktura Centra za izobrazbu do 4. listopada 2017.

U skladu sa sistematizacijom radnih mjesta prema Pravilniku o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa¹ koji je bio na snazi do studenoga 2017. godine, broj izvršitelja Centra za izobrazbu bio je 7, od čega su samo 3 radna mjesta bila popunjena a 4 upražnjena uz jednu službenicu pravosudne policije na pola radnog vremena raspoređenu na rad u Centar za izobrazbu po dnevnoj zapovijedi.

Tablica 2. Organizacijska struktura Centra za izobrazbu

	CENTAR ZA IZOBRAZBU	7
	– neposredno u Centru izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
1.	Odjel za izobrazbu službenika kaznenih tijela	3
2.	Odjel za izobrazbu zatvorenika, istražnih zatvorenika, kažnjenika i maloljetnika	3

Slika 2. Kadrovska struktura Centra za izobrazbu

¹ Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 26. veljače 2015.g. do 4. listopada 2017.g.

1.3. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Dana 4. listopada 2017. godine stupila je na snagu **nova Uredba o unutarnjem ustrojstvu** Ministarstva pravosuđa (NN 98/2017) po kojoj je struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju organizirana na nov način:

Slika 3. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Uprava za zatvorski sustav i probaciju je jedinstvena upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa. Nadležnosti i način rada Uprave za zatvorski sustav i probaciju propisana su Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, Ustavom Republike Hrvatske, nacionalnim zakonima i međunarodnim ugovorima.

Poslovi od posebnog značaja za Upravu za zatvorski sustav i probaciju su, između ostaloga, stručna izobrazba službenika zatvorskog sustava i probacije koju obavlja Centar za izobrazbu kao jedna od ustrojstvenih jedinica Uprave za zatvorski sustav, uz ostale koje čine Središnji ured, četrnaest zatvora, sedam kaznonica među kojima je i Zatvorska bolnica u Zagrebu, dva odgojna zavoda i Centar za dijagnostiku u Zagrebu.

1.4. Organizacijska i kadrovska struktura Centra za izobrazbu

Centar za izobrazbu obavlja stručne poslove koji se odnose na planiranje, razvoj novih i unapređenje postojećih programa izobrazbe te provođenje temeljne i dopunske specijalističke izobrazbe službenika zatvorskog sustava, suradnju s nacionalnim i međunarodnim institucijama i organizacijama civilnog društva u pripremi i primjeni obrazovnih i drugih programa izobrazbe u obliku radionica, tečajeva i seminara za stjecanje zvanja i samostalno obavljanje poslova vježbenika pravosudne policije. Centar provodi edukacije i osposobljavanje svih službenika zatvorskog sustava ovisno o potrebama i specifičnostima rada u kaznenim tijelima, vodi evidencije te obavlja i druge poslove iz svoga djelokruga.

Na temelju nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN 98/2017), u studenome 2017. godine ministar pravosuđa je donio Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa kojime je sistematizirano 21 radno mjesto te su u planu nova zapošljavanja i kadrovska jačanje Centra za izobrazbu. Prema novom Pravilniku u Centru za izobrazbu sistematizirano je novo radno mjesto pomoćnika upravitelja te su ustrojena 3 umjesto dosadašnja 2 voditelja Odjela.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Centra za izobrazbu, ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

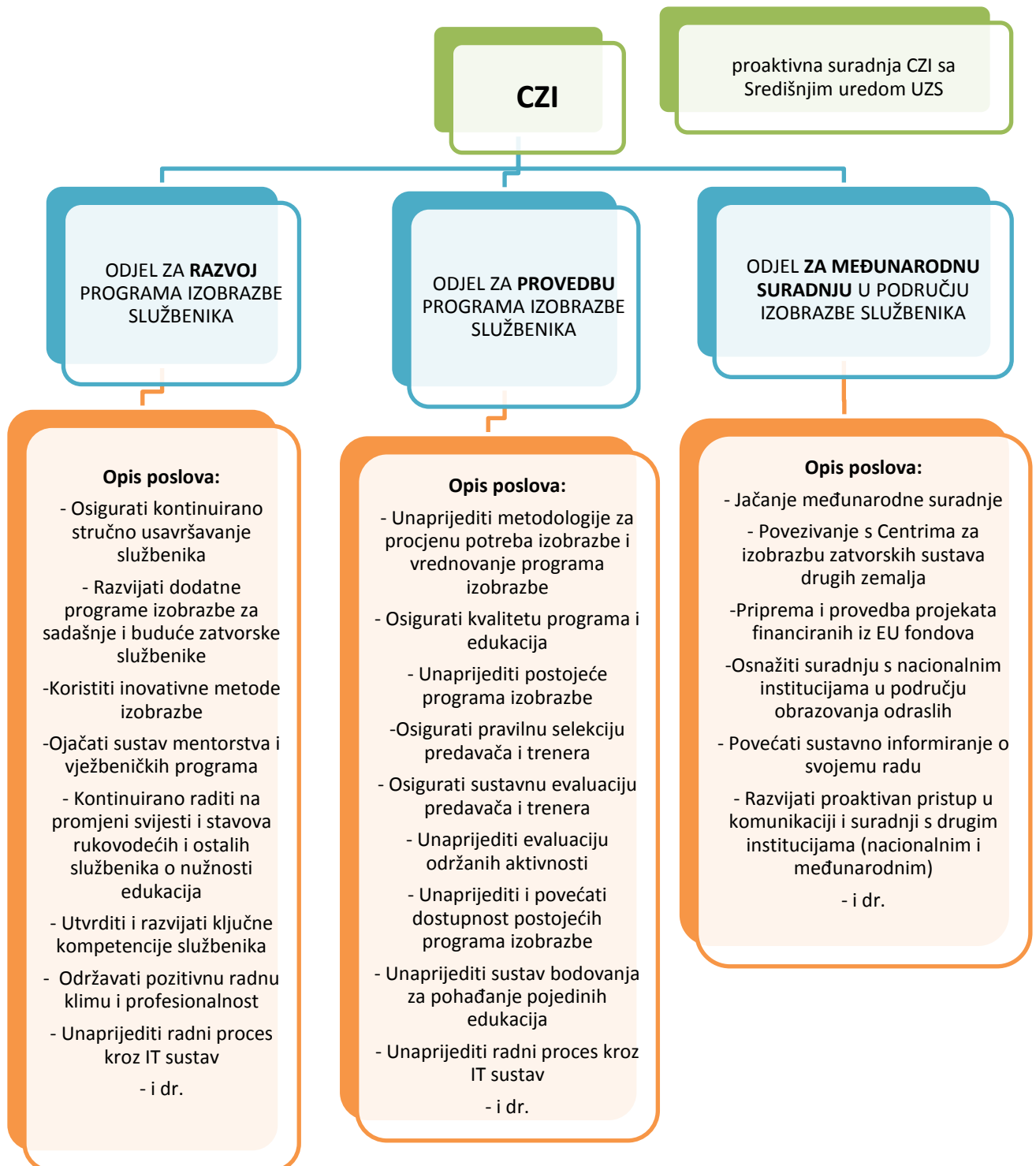
1. Odjel za razvoj programa izobrazbe službenika zatvorskog sustava
2. Odjel za provedbu programa izobrazbe službenika zatvorskog sustava
3. Odjel za međunarodnu suradnju u području izobrazbe službenika zatvorskog sustava.

Tablica 2. Organizacijska struktura Centra za izobrazbu prema novoj Uredbi

	CENTAR ZA IZOBRAZBU	21
	– neposredno u Centru izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	5
1.	Odjel za razvoj programa izobrazbe službenika zatvorskog sustava	5
2.	Odjel za provedbu programa izobrazbe službenika zatvorskog sustava	6
3.	Odjel za međunarodnu suradnju u području izobrazbe službenika zatvorskog sustava	5

U listopadu i studenome 2017. godine broj raspoređenih službenika u Centru za izobrazbu povećan je na 7, odnosno uz 5 trajno raspoređenih službenika jedan službenik pravosudne policije je na privremenom premještanju a jedna službenica pravosudne policije je premještena na rad u CZI po dnevnoj zapovijedi.

Slika 4. Poslovi pojedinih Odjela u Centru za izobrazbu

2. PRAVNI OKVIR RADA I RAZVOJA CENTRA ZA IZOBRAZBU

Osnovna djelatnost Centra za izobrazbu Uprave za zatvorski sustav i probaciju je stručno osposobljavanje i usavršavanje zatvorskih službenika s ciljem trajnog podizanja razine i kvalitete njihovog znanja, vještina i sposobnosti, radi profesionalnog, djelotvornog i učinkovitog obavljanja poslova zatvorskog sustava i postupanja sa zatvorenicima i maloljetnicima uz poštivanje njihovog dostojanstva i osposobljavanja za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima.

Rad Centra za izobrazbu temelji se na sljedećim pravnim dokumentima:

- Zakon o državnim službenicima² (Glava 9. Čl. 92. - 95. Izobrazba državnih službenika),
- Zakon o sustavu državne uprave³,
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave⁴,
- Etički kodeks državnih službenika⁵,
- Zakon o izvršavanju kazne zatvora⁶,
- Uredba o oblicima, načinima i uvjetima izobrazbe državnih službenika⁷,
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (nova/2017)
- Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa
- Pravilnik o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave⁸,
- Zakon o obrazovanju odraslih⁹,
- Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2016. godinu

Razvoj Centra za izobrazbu temelji se na **osnovnim vrijednostima** državne službe, a to su:

- Profesionalnost
- Odgovornost
- Etičnost
- Nepristranost
- Učinkovitost

U skladu s time, vizija i misija Centra za izobrazbu su:

Vizija: Izvrsnost u razvoju ljudskih potencijala u zatvorskom sustavu.

² Zakon o državnim službenicima (NN 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 37/13 i 38/13)

³ Zakon o sustavu državne uprave (NN 150/11)

⁴ Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave (NN 150/11., 22/12.)

⁵ Etički kodeks državnih službenika (NN 40/11, 13/12),

⁶ Zakon o izdržavanju kazne zatvora (NN 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13, 150/13)

⁷ Uredba o oblicima, načinima i uvjetima izobrazbe državnih službenika (NN 10/07)

⁸ Pravilnik o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa (NN 81/02, 116/02 i 55/05)

⁹ Zakon o obrazovanju odraslih (NN 17/07)

Misija: Poticati profesionalnost i ostale vrijednosti državne službe stvaranjem pozitivne klime koja potiče učenje, cijeni, podržava obrazovanje i motivira službenike za unapređenje znanja, vještina, kompetencija i osobne dobrobiti.

Strateški ciljevi Centra za izobrazbu

Centar za izobrazbu svojim kvalitetnim programima izobrazbe trebao bi odgovoriti na potrebe zatvorskog sustava za profesionalnim i kompetentnim službenicima. Potrebno je da Centar provodi trajnu i sustavnu izobrazbu svih, kako postojećih tako i novoprimitih, službenika zatvorskog sustava kako bi se smanjio odljev kvalitetnog kadra.

U tom smislu, strateški ciljevi mogu se definirati:

- 1) Unaprijediti organizacijsku i kadrovsku strukturu Centra za izobrazbu
- 2) Osnajiti i proširiti temeljnu djelatnost Centra za izobrazbu
- 3) Unaprijediti suradnju s nacionalnim i međunarodnim institucijama

3. ULOGA CENTRA ZA IZOBRAZBU

Svi državni službenici, pa tako i državni službenici Uprave za zatvorski sustav i probaciju, dužni su kontinuirano usavršavati svoje stručne sposobnosti i vještine, usvajanjem novih znanja i vještina te ih trajno unaprjeđivati, kako bi mogli kvalitetnije obavljati radne zadaće i biti učinkovitiji, u skladu sa zahtjevima posla, čime se ujedno postiže veće zadovoljstvo u obavljanju poslova te u konačnici veća učinkovitost zatvorskog i probacijskog sustava.

Prema posljednjem objavljenom Godišnjem izvješću o stanju i radu kazionica i zatvora za 2016. godinu, u donjoj tablici prikazan je broj službenika Uprave za zatvorski sustav:

Tablica 3. Zaposlenici prema ustrojstvenim jedinicama, na dan 31.12.2016.

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV	sistematizirano	popunjeno		ukupno popunjeno
		M	Ž	
izvan ustrojstvene jedinice	59	29	13	42
Odjel upravnih poslova	322	95	120	215
Odjel osiguranja	2210	1429	158	1587
Odjel tretmana (+ CZD u Zg + Odjel izvršavanja odgojne mjere u Sisku, ODZ Turopolje)	401	67	175	242
Odjel za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika/maloljetnika	427	183	45	228
Odjel financijsko-knjigovodstvenih poslova	290	43	129	172
Odjel zdravstvene zaštite zatvorenika	204	39	83	122
Centar za izobrazbu	6	2	1	3
Odgojni zavod u Požegi	20	0	12	12
UKUPNO	3939	1887	736	2623

Obavljanje poslova izvršavanja kazne zatvora zahtijeva posebna, sasvim specifična znanja i vještine koja zahtijevaju visoku razinu poznavanja relevantnih propisa penologije, kriminologije, kriminalistike te posjedovanje izrazitih komunikacijskih vještina specifičnih za obavljanje poslova zatvorskog sustava zbog čega je nužno osigurati dovoljan broj odgovarajućih stručno osposobljenih izvršitelja u svim segmentima izvršavanja kazne zatvora. Stoga je neophodna kontinuirana stručna izobrazba svih službenika koji su uključeni u poslove osiguranja, provode opće i pojedinačne tretmanske programe, vode intervju i razgovore sa zatvorenicima, pomažu im u rješavanju socijalnih, osobnih, obiteljskih i ostalih problema, te su na određeni način uvijek na raspolaganju zatvorenicima.

Stručna izobrazba službenika provodi se u Centru za izobrazbu, ali i drugim učilištima, kao primjerice u Državnoj školi za javnu upravu, Ministarstvu unutarnjih poslova i dr. Službenici se educiraju i kroz različite seminare, konferencije, radionice i druge oblike izobrazbe vezane za struku. Zbog specifičnosti rada sa zatvorenicima i maloljetnicima u Centru za izobrazbu provode se posebni programi izobrazbe državnih službenika raznovrsnih struka koji su prijeko potrebni zatvorskom sustavu.

4. IZOBRAZBA SLUŽBENIKA

Tijekom 2017. godine održani su 30. i 31. temeljni tečajevi za službenike Odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

U Zatvoru u Zagrebu je u organizaciji Centra za izobrazbu od 9. siječnja do 14. travnja 2017. godine održan 30. temeljni tečaj za vježbenike pravosudne policije. Ukupno pet polaznica i 16 polaznika temeljnog tečaja je nakon tromjesečnog školovanja prisegnulo 14. travnja 2017. godine.

Treba spomenuti da je nakon toga, a zbog dužeg bolovanja jednog od polaznika 30. temeljnog tečaja, organiziran i skraćeni program 30. temeljnog tečaja od 15. do 30. svibnja 2017. godine te je i taj polaznik tečaj završio uspješno.

Nadalje, u Kaznionici u Lepoglavi je u organizaciji Centra za izobrazbu 18. rujna 2017. godine započeo 31. temeljni tečaj za službenike odjela osiguranja. Ukupno 30 polaznika

polaziti će nastavu do 18. siječnja 2018. godine kad će položiti svečanu prisegu oni koji zadovolje sve ispite tijekom tečaja.

Tijekom temeljnog tečaja, osim praktičnog dijela, polaznici slušaju predavanja u šest nastavnih skupina- propisi bitni za obavljanje poslova službenika odjela osiguranja, psihosocijalni tretman zatvorenika i maloljetnika i provedba pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora,

kriminalistika i policijsko naoružanje i gađanje, metodika tjelesnog sprječavanja nasilničkog ponašanja, pravila postupanja službenika pravosudne policije i posebni predmeti. Iz svih navedenih nastavnih skupina polažu ispite.

Tablica 4. Prikaz ukupnog broja polaznika Temelnog tečaja prema spolu u 2017. godini

Temeljni tečaj	Datum	Polaznice	Polaznici	Broj polaznika/ca
*30. Temeljni tečaj	9. siječnja- 14. travnja 2017. godine	5	17	22
31. Temeljni tečaj	18. rujna 2017. godine- (planirani završetak 18. siječnja 2018. godine)	4	26	30
Ukupno polaznika/ca:				52

*jedan od polaznika 30. temeljnog tečaja redovno je pohađao tečaj u razdoblju od 9. siječnja do 14. veljače no zbog bolesti ostatak tečaja je pohađao od 15. do 30. svibnja 2017. u skraćenoj verziji

Osim temeljnog tečaja tijekom 2017. godine službenici zatvorskog sustava prošli su niže navedene programe izobrazbe u suradnji s ili u organizaciji Centra za izobrazbu:

Tablica 5. Prikaz ukupnog broja polaznika izobrazbe iz posebnog programa tretmana u 2017.

Naziv programa izobrazbe	Datum provedbe	Broj polaznika
Prevenција recidivizma i kontrole impulzivnog ponašanja (PRIKIP) (organizirana kroz 3 termina)	16.-17. veljače 2017.godine 6.-7. travnja 2017. godine 25.-26.svibnja 2017. godine	8
Ukupan broj polaznika/ca programa izobrazbe:		8

Tablica 6. Prikaz ukupnog broja polaznika programa Twinninga prema vrsti izobrazbe

Programi Twinninga	Datum provedbe programa	Broj polaznika
Trening za trenere- Komunikacijske vještine službenika osiguranja u radu s maloljetnicima	30. siječnja do 2. veljače 2017. godine	12
Trening za trenere- Priprema postupka otpusta	20. – 23. veljače 2017. godine	10
Izobrazba povjerenika kaznenih tijela za odnose s medijima javnog priopćavanja	4.-6. travnja 2017. godine	28
Vještine rukovođenja	16. i 17. siječnja 2017. godine 18. i 19. siječnja 2017. godine 6. i 7. veljače 2017. godine 6. i 7. veljače 2017. godine 8. i 9. veljače 2017. godine 8. i 9. veljače 2017. godine	12 14 12 12 11 11
Rad sa zatvoreniciima sa višegodišnjim kaznama zatvora	9.- 10. siječnja 2017. godine 11.-12. siječanj 2017. godine 13.-14. ožujka 2017.godine 13.-14. ožujka 2017. godine 15.-16. ožujka 2017. godine 15.-16. ožujka 2017. godine	15 14 13 12 12 12
Komunikacijske vještine službenika osiguranja u radu s maloljetnicima	28.-29. ožujka 2017. godine	15
Postupanje u incidentnim situacijama u radu s maloljetnicima	7.-8. ožujka 2017. godine	10
Priprema postupka otpusta	15.- 17. svibnja 2017. godine	12
Izobrazba povjerenika kaznenih tijela za odnose s medijima javnog priopćavanja-sukcesivni seminar	8.-11. svibnja 2017. godine 15.-18. svibnja 2017. godine	22 37
Ukupan broj polaznika/ca:		296

5. AKTIVNOSTI CENTRA ZA IZOBRAZBU TIJEKOM 2017.

5.1. Unapređenje postojećih programa edukacije službenika

Krajem 2017. godine intenzivirale su se aktivnosti CZI usmjerene k unapređenju temeljnog tečaja za vježbenike pravosudne policije s ciljem podizanja razine kompetencija za obavljanje službe. Temeljni tečaj pohađaju službenici koji su primljeni u državnu službu za službenike pravosudne policije zatvorskog sustava radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova u zatvorskom sustavu i za polaganje stručnog ispita za zvanje u pravosudnoj policiji. Pohađanje temeljnog tečaja obveza je vježbenika pravosudne policije propisana Pravilnikom o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa¹⁰. Također, temeljni tečaj, uobičajeno po skraćenom programu, pohađaju i službenici iz drugih državnih tijela koji se po prvi puta zapošljavaju kao službenici Odjela osiguranja Uprave za zatvorski sustav i probacije radi stjecanja znanja i vještina specifičnih za obavljanje ovih poslova.

U cilju unapređenja triju velikih grupa nastavnih predmeta temeljnog tečaja (pravne, tretmanske i osiguranja) oformljene su tri radne skupine. Radne skupine čine predavači i/ili instruktori temeljnog tečaja po principu dobrovoljnosti koji svojim iskustvom i znanjem mogu doprinjeti unapređenju postojećih materijala koji se koriste na predavanjima, vježbama te teoretskom i praktičnom dijelu temeljnog tečaja. Voditelji radnih grupa upoznali su članove svojih radnih grupa s planom rada na unapređenju nastave koji se sastoji od sljedećih koraka:

- revizija svih postojećih pisanih materijala,
- opservacija nastave radi stjecanja uvida i analize postojećeg stanja nastavnih sadržaja,
- sastanci radnih grupa za pojedine nastavne cjeline,
- izrada Priručnika za polaznike temeljnog tečaja,
- fokus grupe s vježbenicima temeljnog tečaja u cilju unapređenja nastave,
- poboljšanje metodologije postupka evaluacije.

5.2. Podrška službenicima koji provode posebne programe i edukativno razvojne programe tretmana zatvorenika

Centar za izobrazbu pruža podršku službenicima provoditeljima posebnih programa tretmana i edukativno-razvojnih programa za zatvorenike provođenjem edukacija i supervizijskih sastanaka. To su sljedeći posebni programi:

1. Tretman ovisnika o drogama
2. Tretman ovisnika o alkoholu
3. Prevencija recidivizma i kontrola impulzivnog ponašanja – PRIKIP
4. Tretman počinitelja nasilja
5. Posebni program tretmana počinitelja kaznenih djela u prometu

¹⁰ Pravilnik o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa (NN 81/02, 116/02 i 55/05)

6. Trening socijalnih vještina
7. Zatvorenik kao roditelj
8. Vozač – čimbenik sigurnosti u prometu

Supervizijski sastanci provoditelja programa održavaju se jednom do dva puta godišnje (ovisno o programu), s ciljem podrške i razmjene iskustava među provoditeljima i osiguravanja održivosti programa.

Za navedene posebne programe provedene su edukacije službenika kako bi ih se osposobilo za provođenje tih programa tretmana u grupnom radu sa zatvorenicima. Na temelju ove dobre prakse, krajem 2017. i početkom 2018. godine planira se edukacija službenika Odjela tretmana koji će se osposobiti za provođenje novog programa Tretmana zatvorenika počinitelja nasilnih kaznenih djela NAS čije je pilotiranje u tijeku a izrađuje se radi izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana propisane člankom 70. Kaznenog zakona¹¹.

5.3. Implementacija programa razvijenih kroz Twinning komponentu IPA 2012 projekta

Tijekom 2017. godine nastavilo se s radom na projektu EU IPA 2012 projekta „Podrška zatvorskom sustavu RH“ s predviđenim sredstvima od 4,69 milijuna eura i općim ciljem povećanja profesionalnih i upravljačkih vještina Uprave za zatvorski sustav te podrškom primjeni Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u zatvorskim sustavima.

Jedan od prioritetnih ciljeva navedenog Projekta je poboljšanje infrastrukture i procesa cjeloživotnog učenja za službenike zatvorskog sustava Ministarstva pravosuđa, a koji se sastoji od tri komponente:

1. **Obnova zgrade** Centra za izobrazbu i dogradnja i obnova Odgojnog zavoda u Turopolju.
2. **Informatizacija** zatvorskog sustava (upravljanje i zatvorenicima i službenicima, svim procesima unutar zatvorskog sustava)
3. **Twinning komponenta**: Podrška u uspostavljanju učinkovitijeg zatvorskog sustava, u kojoj su nositelji Sektor tretmana i Centar za izobrazbu. Projekt je usmjeren na prilagodbu pravnog okvira tekovinama EU i unapređenje Centra za izobrazbu.

¹¹ Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15)

Twinning komponenta se provodi kao uzajamna suradnja Njemačke (kao vodeće države članice) koju predstavlja Njemačka zaklada za međunarodnu pravnu suradnju (IRZ)¹² i Kraljevine Španjolske kao mlađeg voditelja na projektu koju predstavljaju Uprava za zatvorski sustav Ministarstva unutarnjih poslova Kraljevine Španjolske (SGIP) te Međunarodna i ibero-američka zaklada za upravu i javne politike (FIIAPP). U okviru Twinning komponente HR 12 IB JH 01 EU IPA 2012 Projekta održano je 19 aktivnosti i 42 misije te sudjelovanje 25 stručnjaka iz Njemačke i Španjolske.

Sveobuhvatni cilj navedene komponente je pridonijeti poboljšanju stručnih i upravljačkih sposobnosti službenika u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske te pružiti podršku u provedbi Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda na području zatvorskog sustava. Jedan od glavnih projektnih ciljeva je i **poboljšanje sustava cjeloživotnog učenja za službenike** zatvorskog sustava kao i za službenike odgojnih zavoda. U skladu s tim ciljem kroz navedeni projekt razvijeni su sljedeći programi za izobrazbu službenika zatvorskog sustava:

- 5.3.1. **Vještine rukovođenja** – osnovna razina - Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Kraljevine Španjolske u sklopu navedenog IPA 2012 twinning projekta. Cilj provođenja je usvajanje i razvijanje osnovnih znanja i vještina u području rukovođenja uz osnovnu prilagodbu programa specifičnostima hrvatskog zatvorskog sustava. Uz modul osnovne razine planira se razvoj barem još jednog modula koji bi predstavljao nadogradnju osnovne razine programa.

Tijekom siječnja i veljače 2017. godine navedeni program edukacije prošla su 72 službenika - voditelja odjela u kaznenim tijelima, pomoćnici upravitelja i upravitelji.

- 5.3.2. **Rad sa zatvorenicima s višegodišnjim kaznama zatvora** – Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Kraljevine Španjolske u sklopu navedenog IPA 2012 twinning projekta. Cilj provođenja je usvajanje znanja o integralnom modelu postupanja sa zatvorenicima s višegodišnjim kaznama zatvora koji se temelji na nekim elementima zatvoreničke zajednice izvedenim iz načela normalizacije postupanja prema zatvorenicima s višegodišnjim kaznama zatvora, radi implementacije ovog modela u hrvatski zatvorski sustav (zajednica UZOR).

¹² www.irz-stiftung.de

Tijekom siječnja i veljače 2017. godine provedena je jedna jednodnevna radionica za upravitelje kaznenih tijela te dvije jednodnevne supervizijske radionice za službenike uključene u pilot program. Vezano uz implementaciju UZOR-a tijekom izvještajne godine održano je 9 sastanaka Radne skupine i trenera (14 do 20 sudionika). Održane su dvodnevne radionice senzibilizacije u Kaznionici u Lepoglavi (3 radionice) i Valbandonu (4 radionice), Kaznionici u Glini, Kaznionici u Požegi, Kaznionici u Lipovici - Popovači, Kaznionici u Valturi, Zatvoru u Zagrebu na kojima je sudjelovalo prosječno 20 sudionika. Nadalje, održane su dvodnevne radionice pripreme Timova TTZ – i to po jedna u Kaznionici u Lepoglavi, Kaznionici u Glini, Kaznionici u Požegi, te po dvije dvodnevne radionice u Kaznionici u Lipovici - Popovači, Kaznionici u Valturi i Zatvoru u Zagrebu.

Sve radionice su provodili trenerski parovi.

- 5.3.3. **Postupanje u incidentnim situacijama u radu s maloljetnicima** - Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Rumunjske i Njemačke u sklopu navedenoga IPA twinning projekta „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“. Cilj provođenja programa je osvještavanje i prepoznavanje vlastitih obrazaca u radu, prepoznavanje i uvježbavanje vlastitih strategija nošenja sa stresom, definiranje uloga, funkcija i očekivanja u radu, prepoznavanje i usvajanje strategija u konfliktnim i incidentnim situacijama specifičnim za rad s maloljetnicima, te briga za sebe i druge.

U ožujku 2017. godine navedeni program edukacije prošla su 10 službenika zatvorskog sustava.

- 5.3.4. **M.O.S.O.R.- Komunikacijske vještine u radu s maloljetnicima** - Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Rumunjske i Njemačke u sklopu navedenoga IPA twinning projekta „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“. Cilj provođenja programa je osvještavanje uloge službenika u procesu resocijalizacije u Zatvorskom sustavu RH, upoznavanje s obilježjima adolescencije, karakteristikama maloljetnika u penalnim uvjetima, upoznavanje s teorijskim konceptima komunikacije, osvještavanje i prepoznavanje vlastitih komunikacijskih obrazaca te uvježbavanje upotrebe komunikacijskih instrumenata te osvještavanje važnosti primjerene komunikacije i suradnje u timu.

U ožujku 2017. godine navedeni program edukacije prošla su 15 službenika zatvorskog sustava.

- 5.3.5. **Izobrazba povjerenika za odnose s javnošću** - Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Rumunjske i Njemačke u sklopu navedenoga IPA twinning projekta „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“. Cilj

provođenja programa je osvještavanje i stjecanje vlastitih prezentacijskih vještina i vještina prenošenja informacija u odnosima s javnošću.

U svibnju 2017. godine provedena je izobrazba iz navedenog programa edukacije za 59 službenika zatvorskog sustava.

5.3.6. Priprema postupka otpusta maloljetnika - Program je razvijen u suradnji sa stručnjacima zatvorskog sustava Rumunjske i Njemačke u sklopu navedenoga IPA twinning projekta „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“. Cilj provođenja programa je osvještavanje uloge službenika u procesu resocijalizacije maloljetnika.

U svibnju 2017. godine provedena je izobrazba iz navedenog programa edukacije za 12 službenika zatvorskog sustava.

5.4. Osiguravanje materijalnih uvjeta rada CZI

Dana 5. prosinca 2016. godine, u okviru projekta IPA 2012 „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“, započeli su radovi na rekonstrukciji i prenamjeni zgrade u kojoj Centar za izobrazbu djeluje, budući da je spomenuta zgrada izgrađena 1988. godine te ju je bilo potrebno prilagoditi novim potrebama.

Rekonstrukcijom je predviđeno obnavljanje i opremanje novim namještajem 10 soba za smještaj polaznika čime će se povećati smještajni kapacitet Centra, 9 ureda, manja soba za sastanke, 3 pismohrane, 5 manjih učionica za do 20 polaznika, 1 informatičke učionice za do 16 polaznika te konferencijska dvorana za do 40 polaznika.

Tijekom listopada, studenoga i prosinca 2017. godine dopremljena je i instalirana nova oprema i namještaj te se planira da će se Centar staviti u punu funkciju početkom 2018. godine. Ukupna vrijednost radova je 762.654,00 EUR od čega je 85% financirano iz EU fondova. Ukupna vrijednost opreme je oko 200.000,00 EUR od čega je 85% financirano iz EU fondova.

Radovi na obnovi su još u tijeku, kao i rekonstrukcija i opremanje Centra potrebnim namještajem i opremom.

5.5. Razvoj novih programa osposobljavanja i usavršavanja

5.5.1. UVODNI TEČAJ za sve novoprimitljene službenike

Uz postojeći Temeljni tečaj za novoprimitljene službenike pravosudne policije, sukladno Pravilniku o izobrazbi¹³ krajem 2017. Godine započela je izrada programa **Uvodnog tečaja za sve novozaposlene službenike** prema dinamici prijama (za službenike Odjela tretmana, Odjela rada i strukovne izobrazbe, Odjela zdravstvene zaštite, Odjela pravnih poslova i Odjela knjigovodstveno računovodstvenih poslova). Uvodni tečaj sastojat će se od teoretskog i praktičnog dijela, na kojem bi se svi novoprimitljeni službenici osposobljavali za kvalitetno obavljanje poslova u zatvorskom sustavu i probaciji s obzirom na specifičnosti rada u kaznenim tijelima.

5.5.2. EDUKACIJA ZA PREDAVAČE

U prosincu 2017. godine započelo se s pripremama za izradu strukturirane edukacije za predavače što je ključna pretpostavka za podizanje kvalitete izobrazbe službenika koju provode ili će provoditi.

¹³ Pravilnik o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa (NN 81/02, 116/02 i 55/05)

6. SURADNJA S DRUGIM INSTITUCIJAMA

6.1. Suradnja CZI s Uredom pučke pravobraniteljice

CZI je u 2017 .godini započeo suradnju s Uredom pučke pravobraniteljice vezano uz održavanje predavanja na temeljnom tečaju za službenike pravosudne policije. Ovu suradnju će CZI u narednom razdoblju nastojati proširiti na način da predavanja Ureda pučke pravobraniteljice odslušaju i službenici iz drugih odjela kaznenih tijela.

6.2. Suradnja CZI sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH)

Centar za izobrazbu ima višegodišnju dobru suradnju sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) koji provode predavanja u sklopu svakog temeljnog tečaja za službenike odjela osiguranja u kaznenim tijelima Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa.

Tijekom predavanja, polaznici temeljnog tečaja imaju prilike više čuti o pravnom okviru vezano uz osobe s invaliditetom, bolestima koje su uzrokovale invaliditet te svim izazovima sa kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevici, s ciljem prepoznavanja i razumijevanja osoba s invaliditetom ukoliko se s njima susretnu tijekom rada u kaznionicama i zatvorima.

Nadalje, Centar za izobrazbu u suradnji s Kaznionicom u Lipovici – Popovači, sukladno iskazanoj potrebi Kaznionice, dogovorili su sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) održavanje predavanja (radionice) na temu „Osobe s invaliditetom u zatvorskom sustavu“. Riječ je senzibilizaciji zatvorskih službenika u odnosu na potrebe i izazove s kojima se susreću osobe s invaliditetom.

Ukupno četiri predavanja za četiri grupe službenika održana su u listopadu 2017. godine u prostorijama Kaznionice u Lipovici – Popovači, a na njima je sudjelovalo više od 50 službenika iz svih odjela. U ugodnoj atmosferi, konstruktivnom radu i na zadovoljstvo svih uključenih, ostvareni su svi planirani ciljevi predviđeni radionicama.

6.3. Suradnja CZI s Institutom Ivo Pilar

Tijekom 2017. godine nastavljena je suradnja s Institutom Ivo Pilar koji je tijekom 2017. godine proveo istraživanje „Ispitivanje psihosocijalne klime u kaznenim tijelima“. Planira se prezentiranje rezultata u prostorima Centra za izobrazbu, te prilagodba edukacija potrebama zaposlenika kaznenih tijela u skladu s rezultatima istraživanja.

6.4. Suradnja CZI s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku

Ured UNICEF-a za Hrvatsku je krajem 2017. godine u suradnji sa Ministarstvom pravosuđa, Pravosudnom akademijom, Državnim odvjetništvom i Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku proveo procjenu edukacijskih potreba stručnjaka koji rade s djecom i mladima uključenim u kaznene postupke. Temeljni cilj je bio analizirati područja i potrebe za dodatnim usavršavanjem i razvojem kompetencija svih stručnjaka koji rade s djecom i mladima koji su žrtve, svjedoci ili počinitelji kaznenih djela.

Centar za izobrazbu je izradio analizu obrazovnih programa usavršavanja i specijalizacije stručnjaka koji rade s mladima u Zatvorskom sustavu (Odgojnim zavodima (Turopolje i Požega) i maloljetničkom zatvoru (Požega), provedene u posljednjih 5 godina) te podatke o traženome dostavio Uredu UNICEF-a.

U siječnju 2018. godine očekuje se "validation workshop" gdje će biti prezentirani ključni rezultati i preporuke projekta, koji će Centru za izobrazbu poslužiti kao smjernice za daljnji razvoj programa dodatne izobrazbe službenika koji rade s mladima u Zatvorskom sustavu.

7. MEĐUNARODNA SURADNJA

Centar za izobrazbu zatvorskog i probacijskog sustava Republike Hrvatske ostvaruje suradnju s europskim zemljama i međunarodnim organizacijama i udruženjima koja djeluju u penološkom području.

Također, aktivni je član Udruženja centara za izobrazbu službenika zatvorskih sustava – EPTA (The European Penitentiary Training Network) od njegovog osnutka 2010. godine, te predstavnici hrvatskog zatvorskog sustava redovno sudjeluju i doprinose godišnjim konferencijama i cjelokupnom radu udruženja.

2017. godine održana je 10. godišnja konferencija EPTA-e u Centru Loewenberg Morat, Švicarska, u organizaciji Centra za izobrazbu zatvorskog sustava Švicarske koja ove godine predsjedava EPTA udruženjem. Na konferenciji su sudjelovala dva predstavnika Centra za izobrazbu hrvatskog zatvorskog sustava.

Također, nastavljena je aktivna suradnja i s ENAP organizacijom (Ecole nationale d'administration penitentiaire – National School of the Penitentiary Administration).

8. PROJEKTI

8.1. IPA 2012 Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske

Tijekom 2016. i 2017. godine u Centru za izobrazbu nastavljen je rad na projektu IPA 2012 pod nazivom Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske s predviđenim sredstvima od 4,69 milijuna eura i općim ciljem povećanja profesionalnih i upravljačkih vještina službenika Uprave za zatvorski sustav te podrškom primjeni Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u zatvorskim sustavima.

Svrhe projekta bile su:

- Unaprjeđenje infrastrukturnih uvjeta i cjeloživotnog obrazovanja zaposlenika Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa,
- Unaprjeđenje životnog okruženja u svrhu rehabilitacije maloljetnika u Odgojnom zavodu u Turopolju i
- Informatizacija Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa.

Tijekom 2017. godine pripremljene su preporuke za poboljšanje zakonodavnog okvira zatvorskog sustava, u skladu s najboljom praksom Europske unije; kreirana je strategija izobrazbe namijenjena Centru za izobrazbu, uključujući i preporuke za poboljšanje organizacijske strukture; kreirani su programi izobrazbe te pripadajući materijali namijenjeni

službenicima zatvorskog sustava i provedene radionice treninga trenera za poboljšanje stručnih i upravljačkih vještina zatvorskih službenika te provođenje programa za zatvorenike s višegodišnjim kaznama zatvora. Započete su pripreme za izradu programa za različite aspekte rada s maloljetnicima, kao i kreiranje Komunikacijske strategije za pro-aktivni pristup odnosima s javnošću i Akcijskog plana za odnose s javnošću koji će se odnositi i na period nakon završetka projekta.

8.2. Projekt Podrška danjem razvoju i jačanju Probacijske službe u Republici Hrvatskoj, Transition Facility

Projekt „Podrška daljnjem razvoju i jačanju Probacijske službe u Hrvatskoj“ iz programa Transition Facility je započeo 15. travnja 2016. godine, a završio je 15. srpnja 2017. godine. Ukupna vrijednost projekta je 1.000.000,00 eura, a financirala ga je Europska unija u okviru Prijelaznog instrumenta. Projekt se sastojao od tri segmenta: Nabava vozila za probacijske urede, Pilot projekt – uvođenje sustava elektroničkog nadzora (EN) i Twinning projekt koji je započeo u travnju 2016.g. Partneri u Twinning projektu koji je trajao 15 mjeseci, bili su Španjolska i IRZ (njemačka zaklada za međunarodnu suradnju). U projektne aktivnosti biti će uključeni probacijski službenici Sektora za probaciju, zatvorski sustav, policija, suci, državni odvjetnici i Edukacijsko rehabilitacijski fakultet.

Projekt se sastojao od 4 komponente:

Komponenta I: Poboljšanje institucionalnog kapaciteta Probacijske službe u okviru kojeg su se izradile Preporuke za poboljšanje postojećeg zakonodavnog okvira i probacijske prakse u izvršavanju svih probacijskih poslova, u skladu s EU standardima, praksom i preporukama.

Komponenta II: Izobrazba u Probacijskoj službi i okviru koje se napravila Analiza potreba za izobrazbom u probacijskoj službi, te su se na temelju iste dizajnirali pojedini programi izobrazbe s fokusom na Programe za tretman počinitelja različitih kategorija (prema vrsti kaznenog djela, zdravstvenim potrebama, stupnju socijalne integracije, posebnim potrebama posebnih grupa počinitelja i dr.). Provesti će se trening trenera i edukacija 40 službenika probacijske službe.

Komponenta III: Podrška uvođenju elektroničkog nadzora – pilot projekt u okviru koje su se izradile Preporuke za poboljšanje zakonodavnog okvira vezanog uz elektronički nadzor u skladu s EU standardima, uspostaviti međusektorska suradnja između ključnih partnera relevantnih za uspješno uvođenje EN, te su se izradile smjernice za trajno i održivo uvođenje EN u hrvatskupraksu, uz cost-benefit analizu i izradu natječajne dokumentacije s tehničkim specifikacijama i analizom tržišta, potrebnim za uvođenje EN.

Komponenta IV: Povećanje osviještenosti javnosti o ulozi Probacijske službe i povećanje prepoznatljivosti Probacijske službe u okviru koje promovirati probacijske služba zainteresiranim dionicima i općoj javnosti, izraditi web stranica, on-line glasnik probacijske

službe, promotivni letci na hrvatskom i engleskom jeziku, te osmisliti smjernice za odnose s javnošću.

Jedan od ključnih ciljeva ovog projekta bila je **izrada tretmanskih programa** za specifične kategorije počinitelja kaznenih djela i izobrazba probacijskih službenika za njihovu primjenu. Premda su ciljevi projekta formulirani i ranije Analiza potreba za izobrazbom koja je napravljena u okviru ovog projekta i potvrdila je potrebu za edukacijom iz područja rada sa počiniteljima kaznenih djela seksualnog karaktera te s počiniteljima kaznenih djela s obilježjima nasilja iz čega je proizašlo osmišljavanje slijedećih triju tretmanskih programa:

1. Program za rad s počiniteljima kaznenih djela seksualnog karaktera
2. Program za počinitelje rodno uvjetovanog nasilja
3. Program za rad sa ostalim profilima počinitelja (koji uključuje i neke druge oblike nasilja) – „Korak u promjenu“ (KUP) – ovaj program je usmjeren na nasilne počinitelje općenito, ali je koristan i za počinitelje drugih kaznenih djela koja nisu seksualnog karaktera i rodno uvjetovano nasilje. Sadržaji ovog Programa mogu biti praktičan alat i za rad s nenasilnim počiniteljima, obzirom da nude npr. motivacijske strategije za promjenu ponašanja.

Edukacija za svaki program trajala je 5 dana. Izobrazba službenika probacijskih ureda za rad s počiniteljima kaznenih djela seksualnog karaktera trajala je od 6. do 10. ožujka 2017, izobrazba službenika za rad s počiniteljima rodno uvjetovanog nasilja trajala je od 6. do 10. veljače 2017. a izobrazba iz programa „Korak u promjenu“ trajala je od 27. do 31. ožujka 2017.

Svrha projekta bila je doprinijeti daljnjem razvoju probacijske službe kroz unapređenje institucionalnih kapaciteta probacijske službe, putem obuke probacijskih službenika za rad s počiniteljima kaznenih djela određenih kategorija, provedbom pilot projekta elektronskog nadzora te podizanjem javne svijesti o prednostima alternativne kazne zatvora, kako iz financijske, tako i iz socijalne perspektive.

U petak, 30. lipnja 2017. godine održano je svečano zatvaranje Twinning projekta: „Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe u Republici Hrvatskoj”.